

Izglītība Kultūra

Izcilā Šveices mūsdienu rakstnieka Paula Nizona lasījumi Rīgā

Izglītība un Kultūra | 8. maijs, 2008

IK **Nina Kočetkova**

Speciāli „Izglītībai un Kultūrai”

Pēc Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas Austrijas un Šveices literatūras nodaļas ielūguma un ar Šveices Konfederācijas vēstniecības Latvijā, Šveices fonda „Pro Helvetia”, Šveices Geberta Rifa fonda „SWISS BALTIC NET”, Latvijas Universitātes Moderno valodu fakultātes atbalstu Rīgā viesojās izcils Šveices mūsdienu rakstnieks Pauls Nizons ar savu dzīvesbiedri Odili Nizoni.

Lasījums, diskusija un tikšanās ar lasītājiem, pasniedzējiem, studentiem un tulkotājiem notika Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā un Latvijas Universitātes Moderno valodu fakultātē.

Kāpēc Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas Austrijas un Šveices literatūras nodaļa izvēlējās starptautiskajam projektam sarīkot pasākumus ar Paulu Nizonu? Kāds bija galvenais mērķis?

P. Nizons, mākslas vēstures zinātnieks un rakstnieks, dzimis 1929. gadā Bernē – ķīmiķa, pētnieka, emigranta no Rīgas un bernietes ģimenē, apbalvots ar daudzām dažādām literārajām prēmijām, dzīvo Parīzē. Rakstnieks ir pazīstams ar tādām grāmatām kā „Canto” (1963, „Kanto”), „Im Hause enden die Geschichten” (1971, „Mājas beidzas stāstī”), „Untertauchen” (1972, „Iegremdēšana”), „Stolz” (1975, „Štolcs”), „Das Jahr der Liebe” (1981, „Mīlestības gads”), „Im Bauch des Wals” (1989, „Vaļa vēderā”), „Hund” (1998, „Suns”), „Das Drehbuch der Liebe. Journal 1973 – 1979”

Foto: no personīgā arhīva

Attēlā no kreisās puses: Odile Nizona, Pauls Nizons, LAB Šveices lasītavas vadītāja Nina Kočetkova.

(2004, „Mīlestības scenārijs. Dienasgrāmatas 1973 – 1979”), „Das Fell der Forelle” (2005, „Foreles zviņas”).

„Poētiskās ekspedīcijas” autora iekšpasaulē

Kā teicis pazīstamais vācvalodīgās literatūras zinātnieks V. Sedelņiks, P. Nizons ir „Šveices rakstnieku paaudzes vidū pēc M. Friša un F. Dīrenmata viens no vissmalkjūtīgākajiem vārda meistariem, kurš bagātināja vācvalodīgo literatūru ar ļoti augstās liriskās kvēles un gandrīz atkailinātās grēku atzišanās darbiem”. Viņa grāmatas ir „poētiskās ekspedīcijas” autora iekšpasaulē.

P. Nizona teksti ir eksprešīvi un muzikāli. Viņa mīļākais mākslinieks ir Vinsents van Gogs. 1957. gadā rakstnieks promovēja ar darbu par Vinsentu van Gogu „Agro zīmējumu stils – pētījums par mākslas formu un tā ietekmi uz mākslinieka psiholoģiju un dzīves uzskatiem”. Paulam Nizonam tika piešķirts Dr. philol. grāds.

Pasākuma atklāšanā Lat-

vijas Akadēmiskajā bibliotēkā viesus sveica Šveices Konfederācijas vēstniece Latvijā Anne Boti (*Anne Bauty*) un Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere.

P. Nizona biogrāfija ir saistīta ar Rīgu, rakstnieku vienmēr ir interesējis viņa tēva tālā dzimtene. Savos darbos rakstnieks pievērš lielu uzmanību atmiņām par tēvu. Latvijas Akadēmiskā bibliotēka nolēma palīdzēt rakstniekam atrast ziņas par Paula Nizona tēva dzīves posmu Latvijā.

P. Nizona darbi ir tulkti daudzās valodās, bet pagaidām vēl nav pieejami latviski. Pasākuma organizētāju galvenais mērķis bija ne tikai dot iespēju Latvijas ģermānistiem baudīt šos skaistos tekstus vācu valodā autora priekšnesumā, bet arī iepazīstināt Latvijas sabiedrību ar tulcotiem fragmentiem no P. Nizona grāmatām.

Lasījumā Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā viesi noklausījās fragmentus no grāmatām „Stolz”, „Das Jahr der Liebe” autora priekšne-

sumā un ļoti labā Aijas Jakovičas latviskā tulkojumā, kā arī fragmentu no grāmatas „Republik Nizon” Odiles Nizonas priekšnesumā un Daces Šternas tulkojumā.

Pēc lasījuma notika diskusija ar autoru un viņa dzīvesbiedri.

Cerams, ka Paula Nizona grāmatas drīz tiks tulkotas un izdotas arī latviešu valodā.

Projekta „Izcilā Šveices rakstnieka Paula Nizona lasījumi Rīgā” otrā daļa notika Latvijas Universitātes Moderno valodu fakultātē. Moderno valodu fakultātē viesus sveica fakultātes dekāna vietniece profesore Sigma Ankrava un Šveices Konfederācijas vēstniecības Latvijā padomnieks Urs Bīlers (*Urs Bühler*).

Moderno valodu fakultātes studentus un pasniedzējus rakstnieks iepazīstināja ar fragmentiem no grāmatas „Im Bauch des Wals” „Vaļa vēderā”, kā arī īsi iepazīstināja viesus ar šīs grāmatas žanru „Caprichos”, „Kaprīzes”, kas ir paša autora mākslas un mūzikas žanra devums literatūrā. ☺